

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2010. gada 26. janvārī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneses Aija Branta un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Genādija Gončarova un Ināras Sīles (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēji) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 5/2010),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēji lūdz Satversmes tiesu:

1) atzīt Civilprocesa likuma 396. panta pirmās daļas vārdus „vai ķīlas ņēmējs, kuram ir tiesības pārdot ķīlu par brīvu cenu”, 396. panta 2. daļas vārdus „bet, ja pieteikumu iesniedzis ķīlas ņēmējs, – arī ķīlas līguma noraksts, pierādījumi par parādnieka brīdinājumu, ja vien no paša akta vai likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams”, 397. panta pirmās daļas vārdus „nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam” un 397. panta otrās daļas 1. punkta vārdus „vai ķīlas ņēmēja parādniekam un ķīlas ņēmējam ir tiesības nekustamo īpašumu pārdot par brīvu cenu” (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92. pantam;

2) apturēt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2009. gada 7. augusta lēmuma lietā Nr.3-12/5687/09-14 izpildi;

3) apturēt Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2009. gada 16. novembra lēmuma lietā Nr.3.12-2232/8 izpildi.

Civilprocesa likuma 396. panta pirmā un otrā daļa noteic:

„(1) Pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā var iesniegt īpašnieks vai ķīlas ņēmējs, kuram ir tiesības pārdot ķīlu par brīvu cenu.

(2) Pieteikumam par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē tiesas ceļā pievienojami pārdošanas nosacījumi un apliecināta izdruka no attiecīgā zemesgrāmatas nodalījuma, kurā norādīti spēkā esošie ieraksti un atzīmes, bet, ja pieteikumu iesniedzis ķīlas ņēmējs, — arī ķīlas līguma noraksts, pierādījumi par parādnieka brīdinājumu, ja vien no paša akta vai likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams.”

Savukārt Civilprocesa likuma 397. panta pirmā un otrā daļa paredz:

„(1) Pieteikumu par nekustamā īpašuma labprātīgu pārdošanu izsolē izskata tiesnesis vienpersoniski uz iesniegtā pieteikuma un tam pievienoto dokumentu pamata septiņu dienu laikā no pieteikuma iesniegšanas dienas, nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam.

(2) Tiesnesis pieņem lēmumu atļaut pārdošanu izsolē, pārliecinājies, ka:

1) nekustamais īpašums pieder pieteikuma iesniedzējam vai ķīlas ņēmēja parādniekam un ķīlas ņēmējam ir tiesības nekustamo īpašumu pārdot par brīvu cenu;

2) nav likumīgu šķēršļu šā nekustamā īpašuma pārdošanai ar pieteikumā norādītajiem nosacījumiem.”

Pēc būtības Pieteikuma iesniedzēji uzskata, ka Satversmes 92. pantā nostiprinātajām procesuālajām garantijām neatbilst normas, kas regulē ķīlas ņēmēja tiesības iesniegt pieteikumu nekustamā īpašuma labprātīgai pārdošanai izsolē tiesas ceļā.

2. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

3. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) par likumu atbilstību Satversmei tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā.

Pieteikums ir iesniegts par tādu tiesību normu savstarpējo atbilstību, par ko Pieteikuma iesniedzējiem ir piešķirtas tiesības vērsties Satversmes tiesā. Pieteikuma iesniedzēji norāda, ka apstrīdētās normas ir uz viņiem attiecinātas un rada viņiem Satversmes 92. pantā noteikto pamattiesību aizskārumu. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēji ir tiesīgi iesniegt pieteikumu.

4. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem vai arī tādi nepastāv. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzēju pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumā norādīts uz Pieteikuma iesniedzējiem Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu un sniegts juridiskais pamatojums apstrīdētās normas iespējamai neatbilstībai Satversmes 92. pantam. Tāpat pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai. Pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Tādējādi uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma.

5. Atsevišķi izvērtējams Pieteikuma iesniedzēju lūgums apturēt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2009. gada 7. augusta lēmuma lietā Nr.3-12/5687/09-14 un Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2009. gada 16. novembra lēmuma Nr.3.12-2232/8 izpildi.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta piektā daļa noteic, ka konstitucionālās sūdzības (pieteikuma) iesniegšana neaptur tiesas nolēmuma izpildi, izņemot gadījumus, kad Satversmes tiesa lēmusi citādi. Satversmes tiesas likumā ir ietverts vispārējs noteikums, ka lietas ierosināšana Satversmes tiesā neietekmē ar apstrīdēto normu saistīto nolēmumu izpildi. Satversmes tiesa jau iepriekš norādījusi, ka nolēmuma izpildes apturēšana uzskatāma par ārkārtēju Satversmes tiesas procesa līdzekli un piemērojama tikai svarīgu mērķu sasniegšanai, piemēram, lai nodrošinātu personas tiesību aizsardzību tādos gadījumos, kad nolēmuma izpilde attiecīgajā civillietā, krimināllietā vai administratīvajā lietā pirms Satversmes tiesas nolēmuma spēkā stāšanās varētu padarīt neiespējamu Satversmes tiesas sprieduma izpildi vai radīt būtisku kaitējumu Pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 1. kolēģijas 2009. gada 13. oktobra lēmuma par lietas*

ierosināšanu 7. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģijas 2010. gada 18. janvāra lēmuma par lietas ierosināšanu 5. punktu.)

Pieteikumā ietvertajam lūgumam apturēt minēto lēmuma izpildi nav sniegts nekāds pamatojums. Līdz ar to Satversmes tiesas kolēģijai nav pamata šādu Pieteikuma iesniedzēju lūgumu izlemt.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „ Par Civilprocesa likuma 396. panta pirmās daļas vārdu „vai ķīlas ņēmējs, kuram ir tiesības pārdot ķīlu par brīvu cenu”, 396. panta 2. daļas vārdu „bet, ja pieteikumu iesniedzis ķīlas ņēmējs, – arī ķīlas līguma noraksts, pierādījumi par parādnieka brīdinājumu, ja vien no paša akta vai likuma neizriet, ka šāds brīdinājums nav nepieciešams”, 397. panta pirmās daļas vārdu „nepaziņojot par to pieteicējam un parādniekam” un 397. panta otrās daļas 1. punkta vārdu „vai ķīlas ņēmēja parādniekam un ķīlas ņēmējam ir tiesības nekustamo īpašumu pārdot par brīvu cenu” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 92. pantam” pēc Genādija Gončarova un Ināras Sīles konstitucionālās sūdzības (pieteikums Nr. 5/2010).

2. Atstāt bez izskatīšanas lūgumu apturēt Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesas tiesneses 2009. gada 7. augusta lēmuma lietā Nr.3-12/5687/09-14 un Rīgas pilsētas Centra rajona tiesas tiesneša 2009. gada 16. novembra lēmuma lietā Nr.3.12-2232/8 izpildi.

3. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2010. gada 29. martam iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.